

METAL SANAYİNİN GÖZÜ TARİFE MÜZAKERELERİNDE

İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (IDDMİB) tarafından hazırlanan "TR-METALENDEKS Türkiye Metal Sana-yı İhracat Endeksi"nin Nisan 2025 sonuçları açıklandı. Endeks, yılın ilk çeyreğinde yakaladığı yükseliş ivmesini koruyamayarak ikinci çeyreğe düşüşle başladı.

Küresel ölçekte ABD'nin açıkladığı yeni tarife uygulamaları, Avrupa'daki durgunluk ve doların değer kaybı gibi gelişmelerin yanı sıra, Türkiye'de Merkez Bankası'nın sıkı para politikaları endeksin aşağı yön-

lü hareket etmesinde etkili oldu.

MİKTAR VE DEĞER DÜŞÜŞTE

Mart ayında 134,95 puan olan miktar endeksi, nisan ayında 125,3 puana geriledi. Benzer şekilde, değer endeksi de 168,94'ten 160,5 puana indi. Buna karşılık ihracat birim değeri endeksi 125,19 puandan 128,08 puana yükseldi. Ortalama birim ihracat fiyatı ise 4,68 dolardan 4,79 dolara çıktı.

Yurt içinde, nisan ayında Merkez Bankası'nın politika faizini yüzde 46'ya, gecelik borç verme faizini ise

TR-METALENDEKS Nisan Raporu'na göre metal **sanayi** ihracatı yılın ikinci çeyreğine düşüşle başladı. ABD'nin tarifeleri, küresel durgunluk ve yurt içi faiz baskısı endeksi aşağı çekti

yüzde 49'a çıkarması; TL faiz oranlarını yukarı taşıdı. Yıllık bileşik ticari kredi faizlerinin yüzde 60'ı aşması, iç piyasadaki üretim ve yatırım istahını sınırladı.

KÜRESEL BELİRSİZLİK DEVAM EDİYOR

İDDMİB tarafından yapılan değerlendirmede, önümüzdeki dönemde sektörün seyrini belirleyecek ana unsurun ABD'nin uygulamaya koyduğu tarifeler ve bu tarifelere yönelik yürütülecek müzakereler olduğu vurgulandı. ABD ile Çin arasında süregelen ticaret savaşının etkileri de sektörde belirsizliği artırıyor.

Büyük merkez bankalarının resesyon ve enflasyon arasında sıkışmış durumda olması nedeniyle, metal fiyatlarında ikinci çeyrekte de dalgalı bir seyir bekleniyor.

PMİ VERİLERİ DARALMA SİNYALİ VERİYOR

Nisan ayında küresel metal **sana-yı** faaliyetlerinde yavaşlama gözleendi. Küresel **sanayi** PMI verisi 50,3'ten 49,8'e gerileyerek tekrar daralma bölgesine geçti. Metal üretim PMI

48,0'dan 47,6'ya, yeni siparişler PMI ise 48,9'dan 46,1'e düştü.

Avrupa'da da benzer bir tablo hakim. Avrupa metal **sanayi** üretim PMI verisi 47,8'den 46,0'a inerken, siparişler endeksi 46,4 puanda kaldı. Türkiye'de de **ISO Sanayi** PMI verisi nisan ayında 47,3 ile daralma bölgesinde kalmayı sürdürdü.

BEKLENTİLER TEMKİNLİ RİSKLER YÜKSEK

Nisan ayı beklenti endeksi sonuçları, hem yurtiçinde hem de ihracat pazarlarında temkinli bir görünümün sürdüğünü işaret ediyor. Alınan siparişlerde sınırlı bir artış yaşansa da fiyat baskısı, kar marjlarını olumsuz etkiliyor. Özellikle ihracat birim fiyatlarında aşağı yönlü baskı sürüyor.

Yurtiçinde ise finansal şokların ardından gelen sıkı para politikası etkisini hissettiriyor. Nisan ayında üretimde ve siparişlerde sınırlı artış kaydedilirken, üretim maliyetlerinde artış devam etti. Girdi ve ham madde stoklarında ise yalnızca sınırlı bir yükseliş gözlemlendi.

CEBİMİZDEKİ EL

Esfender
KorkmazSanayiye dikkat
etmeliyiz

"CARPE diem" Latince "anı yaşa", "günü ya-kala" veya "günü yaşa" anlamına gelir ve anın tadını çıkararak, gelecek hakkında asen endişelenmeden yaşa-maya ifade eder. Bu söz Horatius'un (Roma şairi) bir şi-rinden alınmıştır ve günümüzde hayat felsefesi olarak sıklıkla kullanılır.

Biz ekonomide de günü yaşıyoruz. Bütün medya, borsa, döviz, altın fiyatları gibi günlük haber ve yorumları veriyor. Reel ekonomi tartışılmıyor. Alında küreselleşme ile birlikte bütün dünya finans çapısında gidiyor.

Bizde biraz daha fazla olarak hükümet ve ekonomi yönetimi her zaman ekonomiyi, kısa vadeli ve günü kurtarma politikaları penceresinden bakıyor. Söz gelimi cumartesi günü Mehmet Şimşek "yurt içi finansal ko-sullar enflasyonla mücadelede destekliyor." de-ğerlendirmesinde bulundu. Burada temel soru:

Para ve faiz politikası ve kredi daralması, dezinfla-syonist politikalar olarak kullanılır ve fiyat uzun süren ve tüm sektörleri kapsayan koordineli ve dengeli bir istikrar programı olmazsa reel sektör zora girer.

Dezinflasyonist politikaların orta ve uzun vadede yeni bir arz talep dengesizliğine neden olmaması gerekir. Bunun için reel sektörün de gözetilmesi gerekir. Uzun va-de de de kronik enflasyonu önlemek için yapısal sorun-ları çözmek gerekir.

Memleth, bir hafta önce, **İSO Başkanı Erdal Başo-ğum** "Son faz artırmı ve ek parasal sıkılaştırma ön-lemlerinin, ne kadar süreceği belli olmayan yeni bir stres birkirini yaratır. **Sanayinin** açısından te-lefişi olmayacak ve artık her sektörde yıllardan bi-rliklerini kaybedebilecek noktaları doğru gişilmesinin endişesini taşıdığımız belirtmek ge-rekçiyor" ifadesini kullandı. **Erdal Başoğum** her zaman dikkatli ve ihtiyatlı konuşur. Demek ki **sanayide** bıçak ke-miğe dayandı.

Türkiye **sanayi** sektöründe bu sene daralma ve iflasların artma riski var.

1. **Sanayi** üretim endeksi daraldı.

Bu sene ilk çeyrekte Sıbati ve Mart aylarında, temel yıl 2021 olan **Sanayi** Üretim Endeksi geçen yılın aynı aylarına göre sırayla yüzde 5,24 ve yüzde 2,7 oranında daraldı. (Aşağıdaki tablo)

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ	2024	2025	DEĞİŞİME
OCAK	101,0	102,3	1,28
SUBAT	103,1	97,7	-5,24
MART	111,0	108,0	-2,7

Kaynak: veriler TÜİK

2. **İnşaat kapasite kullanımı oranı daraldı.**

İnşaat **sanayi** kapasite kullanımı oranı, bu sene ilk çeyrekte geçen yılın ilk çeyreğine göre düştü. Yatırım maliyetlerinde kapasite kullanım oranında düşme Mart ayında daha yüksek, geçen yılın Mart ayına göre yüzde 4 oldu. (Aşağıdaki Tablo)

TOPLAM KAPASİTE KULLANIMI ORANI	2024	2025	DEĞİŞİME
OCAK	76,2	76,4	0,2
SUBAT	74,6	74,5	-0,1
MART	74,6	74,5	-0,1
DEĞİŞİME	-1,6	-1,9	-0,3

YATIRIM MALİ ÜRETİMİNDE

K.K.O.	2024	2025	DEĞİŞİME
OCAK	75	76	1
SUBAT	74,6	74,5	-0,1
MART	74,6	74,5	-0,1
DEĞİŞİME	-0,4	-0,5	-0,1

3. İktisadi yönelim anketine göre inşaat **sa-nayi** zorda

Merkiz Bankası tarafından yapılan iktisadi yönelim anketine göre inşaat **sanayide** bu yılın ilk çeyreğinde üretim hacminde ve siparişlerde düşme var. Üretici işle-rin her ay kötüleştiğini söylüyor. (Aşağıdaki tablo)

2025 İKTİSADİ YÖNELİM ANKETİ	OCAK	SUBAT	MART
SON ÜÇ AYLIK ÜRETİM HACMİNİZ	2,3	4,3	1,7
SÜZ ARKA KAVRILMIŞ TOPLAM	-18,8	-18,8	-18,8
SANAYİ GELİRDENİNİZİN ENERJİ	-4,3	-7	-3,8
ÖNERİLEN KURUMUNDA KİŞİ AY			

4. İflas ve Konkordatolar arttı.

Sanayi sektöründe iflas ve konkordato başvurula-rında son dönemde ciddi artışlar oldu.

2024 yılı, Türkiye'de rekor sayıda konkordato başvuru-sunun yaşandığı bir yıl oldu. Mühürmetre yıl boyunca toplam 1.722 şirket konkordato talebi ile başvuruda ve 132 şirket iflasla iflas koran gitti.

Bu sene, Ocak-Nisan 2025 döneminde 1.727 şirket konkordato başvurusunda bulundu. Geçen senenin aynı döneminde göre yüzde 144 artış oldu. (ekonomi.com)

5. **Borsada bilanço paylaşan şirketlerin sayısı**

zaten etti.

Borsada bilanço paylaşan şirketlerden 270'i kar, 269'u zarar açıldı.

Bu sonuçlar 2025 birinci çeyrekte **sanayi** sek-töründe ekli büyüme olacağını gösteriyor. **Sanayi** sektöründe ekli büyüme, ihracata, kredilere ve is-tihdamla negatif yansır.

MB faiz istatistiklerine göre, geçen hafta ihtiyaç kredisi faiz oranı net 75 vergiyle birlikte (stopaj ve BSMV) kredi maliyeti yüzde 90'dır. Tüketici kredisi yüzde 74, vergilerle birlikte kredi maliyeti yüzde 88,5'dir. Enflasyonun yüzde 38 ise, bankalar ve devletin tüketiciden bu kadar yüksek faiz ve vergi alması hangi işler politikasına sağlar, hangi etik değere ve hangi vicdana sağlar.

Bu nedenledir ki, BDDK'ya göre, ihtiyaç kredilerinde talep edilen kredilerin oranı 4,64'e yükseldi.

Reel sektör ve tüketici kredilerinde talebe düşen kredi yetersizi daha da arttı, bankalar da zora girer.

Ekonomi yönetimi resmi kurumların yayınladığı bu verileri görmüyor mu?

Bugüne kadar hükümetler bir istikrar programı yapı-madı. Çünkü krizden çok suçluk. Ağır yaratmak yoluna git-ti. Sıkak para arzı ve para politikası ile günü kurtarmaya çalıştı.

Bu nedenledir ki, kendi krizimiz olmadıkça halde 2009 krizinde yüzde 4,7 ekli büyüme yasa-dık. Bugün ise yüksek enflasyon ve yüksek cari açık nedeni ile hem ülkemiz yokaltı, hem de halkın satın alma gücü düştü. Gelir dağılımı asen bozuldu. Reel sektörde daralma başladı. Ülkeye ve halka yaşamakta olduğumuz istikrar sorunu-nun siyasi ve sosyal maliyeti yüksek oldu.

19 Mayıs'ı büyük bir coşkuyla kutladık

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı tüm yurttaki coşkuyla kutlandı. Bayram nedeniyle vatandaşların akınına uğrayan Anıtkabir tarihi günlerinden birini daha yaşadı. Samsun'da ise Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının kente çıkışının 106. yılı etkinlikleri kapsamında, Türk bayrakları ve Atatürk posterleriyle süslenen gemi, bot ve yatlarla geçit töreni yapıldı, Selanik ve Çanakkale'den getirilen topraklar ile Türk bayrağı, Samsun Valisi Orhan

Tavlı'ya teslim edildi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, yayınladığı mesajda "Gençlerimize barış ve huzur dolu, yüksek teknolojilerle donatılmış, müreffeh bir ülke bırakma sözümüzü yerine getirmek için bütün gücümüzle çalışıyoruz" dedi. CHP Genel Başkanı Özgür Özel ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, Güvenpark'tan Anıtkabir'e yapılan 'Gençlik Yürüyüşü'ne katıldı. İş dünyası örgütleri de yayınladıkları mesajlarla 19 Mayıs'ı kutladı. /06

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı tüm yurttta coşkuyla kutlandı

Tüm yurttta, 19 Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı coşkusu yaşandı. İstanbul'da Cemal Reşit Rey (CRR) Konser Salonu'nda İstanbul Valisi Davut Gül, İBB Başkan Vekili Nuri Aslan ve 1. Ordu Komutanı Orgeneral Metin Tokel'in katılımıyla gerçekleştirilen kutlamada, "Kahramanlık Destanından Türkiye Yüzyılı" isimli gösteri sergilendi. Ankara'da resmi törenlerin ardından yurttaşlar, her milli bayramda olduğu gibi Ata'nın huzuruna koştu. Anıtkabir ziyaretçileriyle dolup taşı. Samsun'da Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının Samsun'a çıkışının 106. yılı etkinlikleri kapsamında, Türk bayrakları ve Atatürk posterleriyle

süslenen gemi, bot ve yatlarla geçit töreni yapıldı. Samsun İlkadım Atletizm Pisti'ndeki törende ise sivil toplum kuruluşları tarafından Selanik'ten ve Çanakkale'den getirilen topraklar ile Türk bayrağı, Samsun Valisi Orhan Tavlı'ya teslim edildi. İzmir'de ise

Cumhuriyet Meydanı'nda resmi tören düzenlendi. Erzurum'da Atatürk Üniversitesi Spor Kulübü, Palandöken'in 3 bin 176 metredeki zirvesinde 'Gençlik Tırmanışı' ile kutladı. Adana'da gençler, bando eşliğinde Uğur Mumcu Meydanı'na yürüdü.

"19 MAYIS SARSILMAZ İNANCIN SİMGESİDİR"

İş dünyası örgütleri de yayımladıkları mesajlarla 19 Mayıs'ı kutladı. TÜSİAD "19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı" için yazılı bir açıklama yaptı. "19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramımız kutlu olsun" diye başlayan açıklamada, "Cumhuriyetimizin bağımsızlık yürüyüşünün ilk adımı ve sembolü 19 Mayıs'ı gençlerimize adanmış Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve tüm kurucu kuşakları saygı ve minnetle anıyoruz. 19 Mayıs, bağımsızlık yolunda atılmış bir adımın yanı sıra geleceğe duyulan sarsılmaz inancın da simgesidir. Atatürk'ün çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkma hedefi, tüm gençlerimizi fırsat eşitliği ile geleceğe en iyi şekilde hazırlamakla mümkündür. Gençliğimizin eğitim, istihdam ve girişimcilik olanaklarına erişimleri, her alanda kendi potansiyellerini ve hayallerini

gerçekleştirmeleri için desteklenmeleri hepimizin sorumluluğudur. İş dünyası olarak gençlerimizin potansiyellerini desteklemeye kararlılıkla devam edeceğiz" denildi.

BAĞIMSIZLIK MEŞALESİ GENÇLERİMİZİN ELLERİNDE İLELEBET YANACAK

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal BAHQVAN, "Bundan 106 yıl önce bugün, ülkemizin bağımsızlığına doğru gidecek kararlı ilk adımlar atılırken, bir milletin yeniden dirilişinin de tarihi yazıldı" diyerek başladığı açıklamasında şunları söyledi, "19 Mayıs 1919'da Samsun'da başlayan bağımsızlık ve özgürlük yürüyüşünü başarıya ulaştıran başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, bu uğurda şehit düşmüş, gazi olmuş tüm kahramanlarımızı saygı

ve minnetle anıyorum. Gençliğe armağan edilen bu özel günün coşkusu yüreğimde hissederken, 19 Mayıs'ta yakılan bağımsızlık meşalesinin, geleceğimizi şekillendirecek, bu vatanın yarınları olan gençlerimizin ellerinde ilelebet yanacağına olan inancım tam. 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramımız kutlu olsun."

MİLLİ MÜCADELENİN İLK ADIMI

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı **Şekip Avcıoğlu**, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Milletimizin bayramını kutluyoruz" ifadelerini kullandı. Avcıoğlu, "Milli mücadelenin ilk adımını atıldığı 19 Mayıs 1919'un 106. yılında, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını saygıyla yâd ediyor, milletimizin bayramını kutluyoruz" dedi.

**EKONOMİDE
GÜNAH KEÇİSİ
ÜRETİCİ OLDU**

Sanayi devleri zararda bankaların tümü kârda

Neoliberal sıkılaştırma politikaları **sanayi**yi zorlarken, bankaların kârları artmaya devam ediyor. İçinde Türkiye'nin köklü işletmeleri de bulunan ve KAP'a mali tablolarını açıklayan **sanayi** şirketlerinin yarısı, yılın ilk çeyreğinde zarar açıkladı. Kârsızlık sorunu çekmeyen bir tek bankacılık sektörü oldu

AK Parti Hükümeti'nin, Mehmet Şimşek'i Hazine ve Maliye Bakanlığı görevine getirmesiyle birlikte uygulamaya başladığı yüksek faiz ve sıkılaştırma poli-

tikaları, Türk **sanayisini** daraltmaya devam ediyor. İstanbul'da faaliyet gösteren ve Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'na mali tablolarını açıklayan **sanayi** şirketlerinin yarısı, 2025'in ilk çeyreğinde zarar açıkladı. Bankalar ise kârlarını artırmaya devam etti.

SANAYİ 13 AYDIR KÜÇÜLÜYOR

Reel sektördeki faaliyet koşullarını yansıtan **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye** İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi), üst üste 13 aydır imalat sektöründe küçülme işaret ediyor. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)'nde paylaşılan Takasbank verileri de finansman maliyetlerinin yükselmesi ve satışların düşmesi nedeniyle işletmelerin ödeme güçlüklerinin arttığını gösteriyor. Söz konusu verilere göre karşılıksız çek sayısı bir ayda yüzde 119,9 arttı. Karşılıksız çek

sayısındaki artışla beraber, konkordatolardaki yükseliş de devam etti. Konkordatotakip.com sitesinin Basın İlan Kurumundan aktardığı verilere göre, konkordatoda geçici mühlet kararı yüzde 145 yükseliş ile 782'ye ulaştı. İflas kararı verilen dosya sayısında da yüzde 51'lik artış görüldü.

ŞİRKETLERİN YARISI ZARAR AÇIKLADI

Borsa'da işlem gören firmaların KAP'a açıkladığı mali tablolar ise **sanayi** firmaları ile bankaların arasındaki ayrışmayı ortaya koydu. 2025 yılının ilk çeyreğinde 532 şirketten 265'i zarar açıkladı. Enerji, beyaz eşya, gıda, tekstil, mobilya, demir çelik şirketlerinde zararlar öne çıkarken bankacılık, kârsızlık sorunu yaşamayan tek sektör oldu. Bankacılık sektörü toplam net kârı yılın ilk üç ayında 216,1 milyar lira olarak kayıtlara geçti. Bankalar geçen yılın ilk üç ayında 160,1 milyar lira net kâr

elde etmişti. Böylece bankacılık sektörünün net kârı ilk üç ayda yıllık yüzde 35 artmış oldu.

BANKALAR KÂRLI

En fazla net kâr açıklayan banka 32,7 milyar lira Ziraat Bankası olarak belirlendi. Arkasından 25,3 milyar lira ile Garanti BBVA geldi. VakıfBank 20 milyar lira, Akbank 13,7 milyar lira, İş Bankası 12,4 milyar lira, Denizbank 12,3 milyar lira, QNB 11,1 milyar lira, Halkbank da 7 milyar lira net kâr açıkladı.

Sanayi şirketlerinde ise bankaların tam tersi bir tablo meydana geldi. Türkiye'nin köklü **sanayi** firmaları dahi 2025'in ilk çeyreğinde zarar açıkladı.

KÖKLÜ FİRMALAR DA ZARARDA

Koç Grubu'nda bünyesinde faaliyet gösteren Arçelik 1,9 milyar lira net zarar açıkladı. Ev aletleri sektöründeki köklü firma Arzum, ilk çeyreği 76 mil-

yon lira zararla kapattığını duyurdu. Zarar açıklayan köklü **sanayi** şirketlerinin de şu firmalar öne çıktı:

Banvit Bandırma 14 milyon lira, Dardanel Gıda 242 milyon lira, Doğanlar Mobilya 296 milyon lira, Ege Seramik 294 milyar lira, Egeplast 97 milyon lira, İzmir Demir Çelik 706 milyon lira, Kaleseramik 646 milyon lira, Karabük Demir Çelik 646 milyon lira, Karel Elektronik 339 milyon lira, Kent Gıda 52 milyon lira, BMS Birleşik Metal 55 milyon lira, Kordsa Teknik Tekstil 275 milyon lira, Nuh Çimento 142 milyon lira, PETKİM 2,5 milyar lira, Pınar Su ve İçecek 37 milyon lira, Polisan 306 milyon lira, Tümosan Motor ve Traktör 456 milyon lira, Ulusoy Elektrik 723 milyon lira, Reeder Teknoloji 381 milyon lira, Tat Gıda 79 milyon lira, Vestel Elektronik 5,3 milyon lira, YATAS 38 milyon lira, Yiğit Akü 210 milyon lira zarar açıkladı.